

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

پزشکی که پس از بازنشستگی، مترجم شد

روشن وزیری سال ۱۳۱۲ در تهران متولد شد. سال ۱۳۳۱ به لهستان رفت و در دانشگاه پزشکی ورشو مشغول به تحصیل شد. همزمان تلاش کرد از ادبیات این کشور نیز غافل نماند. پس از ۷ سال تحصیل در ورشو، رهسپار آلمان غربی شد و پس از دو سال در زمینه بیماری‌های ریوی تخصص گرفت. پس از بازگشت به ایران در بخش درمان وزارت نفت استخدام شد. او سال ۱۳۶۷ زمانی که ریاست بیمارستان شرکت نفت را برعهده داشت، بازنشسته شد.

وزیری دیر به ترجمه پرداخت اما به سبب جدیت و علاقه خیلی زود در جامعه ادبی شناخته شد. او کار ترجمه را با کتاب کوچکی از سولزنیستین، نویسنده شهیر روسی و برنده نوبل، شروع کرد؛ زندگی بدون تزویر.

روسلان وفادار و نیز سه کتاب در باب مقولاتی بزرگ از لشک کولا کوفسکی از دیگر ترجمه‌های اوست. وزیری از سال ۱۳۷۴ به این سو ده عنوان کتاب را به فارسی بازگرداند و مقالات ترجمه‌شده متعددی را در مجلات به چاپ سپرد که عمده مقالات او در فصلنامه نگاه نو منتشر می‌شد.

او در سال ۱۹۹۵ نشان لهستانی شایستگی فرهنگی را به پاس معرفی و ترویج ادبیات آن کشور دریافت کرد. وزیری تنها مترجمی بود که از زبان لهستانی به فارسی آثار اندیشمندان و اهل قلم آن دیار را به فارسی برمی‌گرداند. او ترجمه کتاب‌هایی از کولا کوفسکی، کاپو شچنیکسی، سولز نیتسین، ولادیموف، دموسلاووسکی، و چسلاو می‌لوش را در کارنامه دارد. روشن وزیری که برادرزاده علینقی وزیری موسیقیدان نامدار ایران و خواهرزاده بزرگ علوی نویسنده نام‌آشنای ایرانی بود، ۱۸ آذر ۱۳۹۳ درگذشت.

خودزنی / محیط زیست

چه کسانی به دکتر ابتکار آمار غلط داده‌اند؟

یکشنبه هفته جاری همزمان با روز جهانی یوزپلنگ، مراسمی به همین مناسبت با حضور گری لوئیس نماینده‌مقیم سازمان ملل در تهران، رئیس و جمعی از مسئولان سازمان حفاظت محیط‌زیست در محل این سازمان در پارک پردیسان برگزار شد. در حاشیه این مراسم معصومه ابتکار در جمع خبرنگاران گفت: «بانبص دور بین‌های تله‌ای در زیستگاه‌های یوزپلنگ از ابتدای سال جاری تاکنون ۱۸ توله مشاهده شد که نتیجه تلاش جمعی سازمان محیط‌زیست، پروژه حفاظت از یوزپلنگ، محیط بانان، جوامع محلی، کارشناسان، متخصصان و سازمان ملل است.» این درحالی است که از ابتدای سال جاری تاکنون تنها چهار توله یوزپلنگ آن‌هم فقط در بناگاه‌ه حیات وحش میاندشت مشاهده و تصویربرداری شده است. به اعتقاد تمامی کارشناسان و محیط‌بانان، در سایر زیستگاه‌های یوزپلنگ در کشور بیش از سه سال است که هیچ مورد مستندی از زادآوری یوزپلنگ به ثبت نرسیده است. با اینکه زادآوری یوزپلنگ در ذخیره‌گاه زیستکره توران پیش‌بینی می‌شود و این امر در سال‌های قبل به اثبات رسیده است، در سال جاری توله‌ای در این منطقه مشاهده یا تصویربرداری نشده است. بنابراین از ابتدای سال جاری تاکنون تنها چهار توله یوزپلنگ در کشور شناسایی شده است که هر چهار توله نیز در میاندشت حضور دارند و تصویربرداری از ۱۸ توله یوز به هیچ عنوان صحت ندارد.

باتوجه به حساسیت ایجادشده در فضای جامعه و مجامع بین‌المللی نسبت به سرنوشت یوزپلنگ آسیایی، از مسئولان معاونت محیط طبیعی سازمان حفاظت محیط‌زیست تقاضای کنیم تصاویری را که به‌گفته ریاست محترم این سازمان با دوربین‌های تله‌ای از ۱۸ توله یوزپلنگ در سال جاری به ثبت رسیده است باذکر زمان و مکان جهت روشن شدن افکار عمومی در اختیار رسانه‌ها قرار دهند. اما چرا اطلاعاتی که در این رابطه در اختیار رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست قرار گرفته تا این حد اشتباه دور از واقعیت است؟ پاسخ این سوال را شاید بتوان در صحبت‌های گری لوئیس، نماینده مقیم سازمان ملل در تهران یافت که به نظر می‌رسد اطلاعات نادرستی از وضعیت یوزپلنگ آسیایی در ایران به‌وی نیز ارائه شده است. گری لوئیس یکشنبه و در حاشیه مراسم روز جهانی یوزپلنگ به خبرنگاران گفت: «سازمان ملل در برنامه خود دارد یوز را حفظ کند و هر کمکی که دولت ایران بخواهد سازمان ملل از آن دریغ نمی‌کند. در ۱۰ سال گذشته سازمان ملل دو میلیون دلار بودجه برای حفاظت از یوزپلنگ آسیایی تخصیص داد و افزایش آن جزو برنامه‌های آینده سازمان ملل است. اکنون عدد رقم دقیقی مشخص نیست اما در حال مذاکره برای تعیین دقیق آن هستیم.» گری لوئیس در بخشی از سخنان خود گفت: «روندا اقراض این گربه‌سان از زشمند معکوس شده است، به نظر می‌رسد متولیان حفاظت از یوزپلنگ آسیایی به منظور توجه چگونگی استفاده از کمک هزینه دو میلیون دلاری سازمان ملل و کمک‌های چند صد میلیون تومانی داخلی و منحرف نمودن افکار عمومی جامعه در مورد دستاوردهای این طرح، آمار ی غلط و بزرگ‌نمایی شده را مبنی بر ثبت تصاویر ۱۸ توله یوزپلنگ در سال جاری به رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و نماینده مقیم سازمان ملل در تهران ارائه داده‌اند. هدف از ارائه آمار اشتباه، اثبات موفقیت پروژه‌های حفاظت از یوزپلنگ آسیایی از طریق وانمود کردن زادآوری مناسب این گونه در کشور است. (منبع: دیدمیان محیط‌زیست و حیات وحش ایران)

فارسی را پاس بداریم

اندر حکایت تکراری پیوسته‌نویسی و جدانویسی (۲)

از قدیم و ندیم گفته‌اند «مرگ یکبار، شیون هم یکبار». اجازه بدهید هر آنچه را که فرهنگستان زبان و ادب فارسی در باب جدانویسی و پیوسته‌نویسی واژگان در زبان فارسی گفته است، با هم مرور کنیم. فرهنگستان زبان و ادب فارسی هر کاری نکرده باشد، این یک کار را خوب انجام داده است. البته قیلا هم عرض کرده‌ام که اختیار با خودتان است. می‌توانید نظر کارشناسان فرهنگستان زبان را قبول نکنید اما باز هم از شما عاجزانه می‌خواهم در نوشته‌هایتان حداقل در رعایت رسم الخط از یک قاعده مشخص پیروی کنید.

در باب پیوسته‌نویسی و یا جدانویسی ترکیبات در زبان فارسی سه فرض قابل تصوّر است:

۱. تدوین قواعدی برای جدانویسی همه کلمات مرکب و تعیین موارد استثنا؛
۲. تدوین قواعدی برای پیوسته‌نویسی همه کلمات مرکب و تعیین موارد استثنا؛
۳. تدوین قواعدی برای جدانویسی الزامی بعضی از کلمات مرکب و پیوسته‌نویسی بعضی دیگر و دادن اختیار در خصوص سایر کلمات به نویسندگان.

فرهنگستان در تدوین و تصویب «دستور خط فارسی»، فرض سوم را برگزیده و تنها موارد الزامی

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

قاتلان و مجرمانی که دلمان برایشان می‌سوزد

موروی بر دورمان جنایی «زهر تویی» و «قاتل غمگین» اثر فردر یک دار
تاپیش از انتشار مجموعه نقاب (نشر جهان کتاب)، فردر یک دار علی‌رغم شهرتش در ادبیات پلیسی فرانسه و دیگر کشورها؛ در ایران نویسنده‌ای ناشناخته محسوب می‌شد که برای اولین بار همین مجموعه او را به علاقه‌مندان آثاری در ایران معرفی کرد و با انتشار رمان‌های «آسانسور»، «مرگی که حرفش را می‌زدی»، «کابوس سحرگاهی»، «قیافه نکبت من»، «بزهکاران»، «بچه پرروها» و حالا نیز با انتشار دو رمان تازه در مجموعه نقاب به چهره‌ای آشنا بدل شده است. فردر یک دار نویسنده‌ای است که در ادبیات پلیسی سبکی متفاوت دارد. رمان‌های او اغلب آثاری هستند که به جای حضور کارآگاه بیشتر به موقعیت‌های جنایی متکی‌اند. در اغلب آثار او به جای حضور قهرمانانی با شمایل‌های آشنا (یعنی کارآگاه‌ها هوشی که به مدد سلول‌های خاکستری‌رنگ مغز خود معمارا حل می‌کند و با کارآگاه‌های جسور و بزبن بهادری که قدرت بازوی خود را نیز چاشنی هوش خود می‌کنند)، با ضد قهرمان‌هایی که چهره‌های آشنایی زدایی شده از تیپ‌های متداول ادبیات پلیسی هستند، روبه‌رو می‌شویم یا با آثاری که شخصیت‌های اصلی آن آدم‌هایی معمولی هستند که از بد حادثه در موقعیت خطیری قرار می‌گیرند که دستشان به جنایت یا اعمال خلاف آلوده می‌شود.

بر همین اساس خط داستانی آنها نیز به جای اینکه متکی بر گرهِ‌های داستانی سنتی ادبیات پلیسی باشد، یا به تریلری پر حادثه و هیجان‌انگیز پهلو می‌زند یا با برخورداری از بازی روان‌شناسانه از دلایل و چرایی آلوده‌شدن شخصیت‌ها به چنین جرایمی را زنگشلی می‌کنند. بنابراین قاتل یا مجرم معمولاً از همان ابتدا مشخص است و حتی امکان دارد مخاطب با به‌بای او پیش‌رفته و یا او همدلی کند.

«زهر تویی» و «قاتل غمگین» عنوان دو رمان از تازه‌های نشر جهان کتاب و نوشته فردر یک دار این نویسنده پرکار فرانسوی‌اند هستند؛ نویسنده‌ای که در آثار او رگه‌هایی از تلخ‌اندیشی و فضای

گردش روزگار برعکس است

پس لرزه‌های آزداسازی نرخ بلیت هواپیما: فروش بلیت پرواز تهران – مشهد تا ۵۰۰ هزار تومان.

طرح: سعید صادقی

با کاروان حله / اخبار هنر

استقبال نوجوانان از «شاهزاده روم»

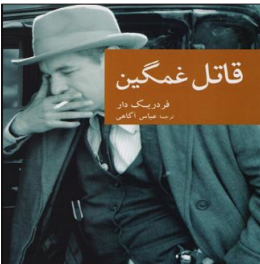

مدیر پخش انیمیشن «شاهزاده روم» عنوان کرد که تاکنون بیش از ۳۰۰ هزار مخاطب این اثر سینمایی را در سالن‌های سینما به تماشا نشسته‌اند. غلامرضا فرجی مدیر پخش موسسه بهمن سبز درباره استقبال مخاطبان از انیمیشن سینمایی «شاهزاده روم» گفت: طبق آمار به دست آمده از سوی موسسه بهمن سبز پخش‌کننده «شاهزاده روم»، تاکنون بیش از ۳۰۰ هزار نفر این فیلم سینمایی را در سالن‌های سینما

به تماشا نشسته‌اند و با توجه به اینکه مخاطب اصلی این انیمیشن کودکان و نوجوانان هستند، تصور ما این است که بخش قابل توجهی از مخاطبان را این گروه سنی تشکیل داده‌اند. وی در پایان گفت: تولید فیلم‌های ویژه کودکان که محتوایی سالم دارند یک اصل است و متأسفانه این ضرورت مورد غفلت قرار گرفته و فکری می‌کنمی‌کی از دلایلی که مخاطب جذب انیمیشن سینمایی «شاهزاده روم» شده، محتوای آموزنده این فیلم سینمایی است. فیلم سینمایی «شاهزاده روم» همزمان با روز دانش آموز در تاریخ ۱۳ آبان در تهران و شهرستان اکران شد. این فیلم محصول گروه «هنرپویا»، کنسرسیوم مشترک موسسات «سلوک افلاکیان» و «هفت سنگ» است که در سی و سومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر جایزه ویژه داوران جشنواره را کسب کرد. انیمیشن سینمایی «شاهزاده روم» به کارگردانی هادی محمدیان و تهیه‌کنندگی حامد جعفری تولید شده و درباره زندگی پرنسیسی مسیحی و پاک‌دامن به‌نام «ملیکا» نوه‌قیصر کبیرروم است که دست‌سزنوشت‌اورا به‌پلاد اسلامی می‌آورد و در نهایت مادر امام عصر (عج) می‌شود و ما او را بانام نرجس می‌شناسیم.

پیوسته حدیث من به گوشت بادا
قوتم ز لب شکر فروشت بادا
بی‌من چو شراب ناب گیری در دست
شرمت بادا ولیک نوشت بادا
(حکیم انوری ایبوردی، قرن ششم، رباعیات)

سوت‌بان

قاتل غمگین / زهر تویی
نویسنده: فردر یک دار
ترجمه: عباس آگاهی
ناشر: جهان کتاب
قیمت: ۱۰ هزار تومان
صفحه ۱۵۵ / ۱۵۷

غمگین» سرفتی از یک جواهرفروشی است؛ کارناوالی در شهر نیس در حال برگزاری است. سه مرد با استفاده سروصدای این کارناوال به‌سراغ یک جواهرفروشی می‌روند. اما موریس راننده جوان

گروه، به دیگران نارو زده و با الماس‌های ربهوده‌شده می‌گریزد. لینو، کسی که موریس را به دیگر اعضای گروه معرفی کرده، مجبور می‌شود به جست‌وجوی موریس بپردازد. لینو به سراغ خانه پدری موریس می‌رود و خانواده او را اگروگان می‌گیرد و رابطه میان گروگان‌ها و گروگانگیر موقعیتی جذاب را پیش می‌کشد که به دگرگونی آدم‌ها و ماجرا می‌انجامد... (منبع: الف)